

A SZABADSÁGHARCZ bajnokai közül szám szerint is kevésnek az arczképe maradt fenn, hiteles arczképekkel pedig épenséggel keveset láthatunk megörökítve. Oka ennek az idők zivatáros volta mellett egy részről az, hogy festőművészetünk akkor még csak serdülő korát élte s már ennél fogva is csak szűk körre szorított, más részről pedig az, hogy a sokszorosítás eszközei hasonlíthatatlanul fejletlenebbek és drágábbak voltak, mint csak egy-két évtizeddel is később.

A mi e nemben mégis fenmaradt, annak java részét a «Vasárnapi Ujság» időről-időre összegyűjtögette és közzé is tette, teljességgel azonban sem ennek a lapnak, sem más képes vállalatoknak a gyűjteményei nem dicsekedhetnek.

Annál készségesebben ragad meg tehát lapunk minden alkalmat, midőn ama nagy idők szereplőire újra meg újra visszatérhet s olyan adatokat közölhet, melyek a hosszú időn át való lappangás miatt már-már feledésbe, vagy épen veszendőbe mentek.

Ilyen lappangásban volt adat az a hiteles arczkép-csoport, melynek hű mását e számmunk élén szemlélheti az olvasó.

Görgei fővezér szűkebb környezetének öt tagját ábrázolja e kép, melyet 1849 tavaszán Budapesten az akkor divatozott daguerreotypiával vett föl *Strelisky*, a ma is fennálló s jó hírnevű *Strelisky*-féle fényképező műterem alapítója.

A kép előterében látható három alak közül balról szélén

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

9.439

Szerző:

Cím: **ARCZKÉPCSOPORT AZ 1848/49-KI
MAGYAR TÁBORBÓL.**

Idő: **1848-49**

Forrás:

*Vasárnapi Ujság
Budapest*

Személy:

Görgei Gusztáv volt százados ül polgári ruhában. Mellette *Kempelen* Károly hu-

Duka Tivadar,
százados.

Görgei Kornél,
9-ik huszárezredbeli őrnagy.

Görgei Gusztáv, huszár százados.

Kempelen Károly, százados, segédtszt.

Myck, 9-ik huszárezredbeli őrnagy.

ARCZKÉPCSOPORT. AZ 1848/49-KI MAGYAR TÁBORBÓL.

Strelisky L.-nek 1849-ben, Budavár ostroma után felvett daguerreotyp képéről rajzolta *Cserna* Károly.

szár-százados, Görgei Artúr fővezér egyik hadsegéde, ő mellette pedig *Myck*, a híres Miklós-huszárezred őrnagya ül. A háttérben jobbról *Görgei* Kornél, szintén a Miklós-huszárezred őrnagya (jelenleg nyugalmazott cs. és kir. altábornagy) áll, az a vitéz katona, a ki 1849 április 5-én *Hatvannál* a parancsnoksága alatt állott négy huszár-századdal nyolcz század osztrák dzsidást és szintén nyolcz század *Kress*-féle chevaux-legert (mint akkor mondták: *svalizsért*) csúfosan elvert s a küzdelem teréről csak akkor vonult el, mikor ellene a harmadik (szintén nyolcz századból állott) lovasosztály is előrobogott s az ő csapatából már nyolczvan ember és két tiszt elesett.

Végre *Görgei* Kornél mellett az akkor 24 éves *Duka Tivadar* áll, ki honvéd százados és szintén Görgei fővezér hadsegéde volt. E kiváló hazánkfia nemcsak arczképe és életrajza után ismeretes a «Vasárnapi Ujság» közönsége előtt, hanem mint lapunk állandó barátja és munkatársa is, ki a mily lelkes szószólója hazánknak és nem-

zetünknek a külföld előtt, épen oly buzgó és szorgalmas munkása a hazai irodalomnak és tudománynak is.

Duka Tivadar a világosi fegyverletétel után külföldre menekülvén, angol polgárrá lett s mint jeles orvos, évek során át működött részint Angliában, részint Kelet-Indiában, mindig és mindenütt tiszteletet és becsületet szerezvén a magyar névnek. Indiában való hosszas időzése után megint visszatért Angliába s azóta állandóan Londonban lakik s koronként nemcsak irodalmi munkásságával, hanem személyesen is meg-meglátogatja szülőföldét, hazánkat, melyre nézve soha nem tudott, de soha nem is akart idegenné lenni.

Duka Tivadar, mielőtt híres orvossá lett, bátor és vitéz katona volt. Fényesen bizonyítja ezt már maga csak az az egy tény is, hogy Pozsonytól kezdve egészen a világosi gyásznapiig folyton segédtiszti szolgálatot tett Görgei fővezér mellett. Már pedig nem lehetnek a magyar függetlenségi háború ~~ba~~ ^{asai} bármint, de azt az egyet

kétségbe nem vonja, mert nem is vonhatja senki, hogy Görgeinek a vezérkarában és katonai környezetében egy szálig csak bátor, vitéz katonák voltak és lehettek. Szigorúbb és pontosabb katonai szolgálatot képzelni sem lehet, mint a milyet Görgei követelt. Hadsegédeinek és parancs-örtisztjeinek éjjel-nappal folyton talpon kellett lenniök s a legöldöklőbb csaták zajában is ott járniok a fővezér nyomában, hogy parancsait bármely perczben átvehessék s a csapatoknak tudomására juttassák. *Kempelen* Károly, *Duka Tivadar* és *Rochlitz* Kálmán voltak a fővezérnek legkedveltebb segédtisztjei. Ezeknek szokta lediktálni parancsait

úgy az asztal mellett, mint nyeregben ülve; ezeknek kellett szolgálatra folyton készen lenniök mellette a csatatéren is. De, mint szolgálataikra, úgy vitézségökre is mindig számított. Ilyen szoktatás mellett történt például az, hogy 1849 április 26-ikán az ácsi harcok alkalmával, midőn két, Komárom várabeli honvédszászlóalj, minthogy a vár mellvédeihez volt szokva a nyílt csatatéren hátrálni kezdett: Duka Tivadar százados a fővezér kíséretéből szó nélkül kiválva, az ágyúgolyók legsűrűbb röpkedésével szemben előre lovagolt s ott a két zászlóalj szemeláttára nyugodtan megállt — élő czéltáblának. Ez a vakmerő s hideg bátorság rögtön megtette a kellő hatást; a hátrálni indult zászlóaljak mintegy megszégyenyülten vérszemet kaptak s ingadozás nélkül előre nyomultak. Duka e fényes és sikeres tetteért a III. osztályú katonai érdemjelt kapta. Képünkön is ott diszlik e jelvény mind az ő, mind a Görgei Kornél mellén. Iyen vitézi tett nem egy fordult elő Dukánál, katonai pályáján.

A képünkön ábrázolt hősök közül *Görgei* Gusztáv, *Kempelen* Károly és *Myck* őrnagy már elhunytak; ellenben *Görgei* Kornél és *Duka* Tivadar még ép erőben folytatják munkás életüket s élvezik azt a közbecsülést, mely őket úgy dicső múltjokért, mint tiszteletre méltó jele-
nőkért oly méltán megilleti a magyar haza, a magyar nemzet részéről.